

بر صافی ۲۴ صحیفه در فیائی آرتیر بهامشرد.

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی

مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

۱۲۴ صافی ۱۱ جلد ۵ میل

۸ کانون اول ۱۳۳۲

۲۰ ضایی ۱۳۳۲

ودائمی بر تدریجہ تابع بولنایدیر .

تربیه نك دیگر عاملاندرده اولدینی کبی بو مسئله دهده محیطلک تأثیری باشلیجه اهمیتہ شایان بر نقطه در .
 ایلکله محاط اولیش ناصل اخلاق ایچون درین ومسمود ایزلر حصوله سبب ایسه کوزه لککله دائمًا
 حال تماسده بولونیش ده ذوق وخیال اوزرنده قوی انطباعر ظهورینه اکامین برواسطه در . بر مرینک
 دیدیکی کبی «ایسته یکنز که شهر یاورولرینک اطرافنده بشیکدن اعتبارآ هرشی متبسم اولسون . کوی
 چوجوغنک سیاسی ، اغاچلری ، کونشی ، نباتاتی وار . حالبوکه شهر چوجوغنی فقیرلرده پیسلکدن ،
 زنکینلرده بدیعتهک نقصانندن ، متوسطلرده ذوقک فقدانندن دولایی اکثریا معنآ ومادۀ صولیور .»
 چوجوقلری اخلاق لوللره وجیرکینلکله معروض بولندیرمقدن ناصل اجتناب ایدہ رسهک
 مادی اشیانک چیرکین وناخوش تأثیراتندن ده اویله جه وقایه ایتمه لی یز . فقط بونی سویله کله چوجوقلره
 کوزهل اولمادقلری ایچون قوقلا وقره کوزکی اویونچاقلری وبرمه ملیدر ، رأینده بولنانلر قدر ایلری
 کیتما: ایسته مه یز .

آرزو ایدیلن شی هائله ومکتب یوواسنک منتظم ، تمیز وممکن اولدینی قدر ظریف ، ذوق سلیمه
 موافق اولماسیدر . تا که چوجوق کوزهل شیرله محاط اوله رق یاشامق اعتیاد واحتیاجنی قازانمش
 اولسون . آبی مثاللرک فضیلت الهام ایتمکده کی قابلیتلی قدر کوزهل اشیا و مناظرک ده ذوق وبدیعت
 تلقین ایلکده قدرتلری وار . بونی تعقیب ایدہ جک مقاله ده مکتب بناسیله تدریس اشیا ولوازمندن ،
 رسم ، موسیقی ، شعرکی وسائطک صورت استعمالندن بحث اولنه جقدر .

ابراهیم عمود السین

دیلدر

بر مباحثه

— سوراق اورته منده چیریل چیپلاق صویولمش ، عصمت قدسیت شعارینه تجاوز ایدلمش بر
 سفیله چه ویردیگز!...

قابونی آجدیم زمان بو حرارتلی جمله نك صوگ عکسلری بیانو تللری اوزرنده ایگلتیلر یاپارق
 غائب اولوردی .

اوطه نك هواسنی بوروین اوچوق سیغاره حارملری هر طرفه قوقولی بر دومان لوشلی یایمشدی .
 لامپانک طوپارلاق ضیاسی بو سیس طبقه لرینی تمامیه دله مه یور ، قونی آز بر کونش کبی برکوشه ده
 قالیوردی .

گنیش وراحت قولنوقلرندن برر خیال قالدی . محرر... (اسمنی سویله مکه مأذون دکلم) بکک
 آوندہ بنجه برابر آتی کبی اولملردی .

— اوو... بویورک! قابو بر لحظه آجیق قالسین! قوقو سزه فنا چاریدی دکلی؟ دیدیلر .

— قوقوگزده وار ، کورولتوگزده....

ایکیسی ده ، وجودمک آرمه یه قویدینی فاصله دن استفاده ایتدیلر . ایکیسی ده دوداقلرینک ، بوغاز .

لرینک قورولغی برر بارداق صو ایله ایصلاندیلر.

بنده اورتهده کی ماسه نك یانندن بر اسکمله چکدم.

راطب بر تشرین اول گیجه سنک سیکنی یاغموری سیرک طیقیردیلرله جاملره چاربیوردی. بر قاج نانی، اوطهده بوش بر مخزن ایصسزلغی آکدیرر بر سکوت اوزادی.

— نه، بنم کلمه مناقشه کزی کسه چکمی؟... بو اسکملک، یگملک، ماسالی بیکنجی دفعهده تکرارلانسه ینه طاتلی دیگله نیر! باقک سارا بر ناره.... بو یتمشک قادین نعلون روکله بلکه یوز قرقنجی دفعه چیقدیغی خالده ینه بر کنج قادین کی آلقیش طوبلار.

نه اوزون قهقهه لر صالیوردیلر!

بو قوتلی مناقشه جیلر بنم بچریکسز انکمی دها ایلك جمله سنده یگورمشلردی.

بریبی — نه، هوا یگله ندیسه یگله ندی، قاپایلم! دیدی.

قاماد اورتولدی. دوداقلرک یقینده برر کبریت پارلادی.

مور ایلك اورتوسی اوزرنده وازولر، شعر مجموعه لری بولتان ماسهده دیرسکمدن اوچ قریش اوتهده، ایچمه، مستیزی یوزینک طاش تپسینی بو آلامادینی لسان مباحثه سنه بویوک بر بیطرفلقه صرف ایدن موسه نك پوستی قدد سس سز دیگله دم!

وصف ترکییلرک بویوک دوستی ماروکن قولتوغنه کومولدی. روغن اسقارینلری یرده کی آناتولی خالیسنک قاپا توپلرینی قورجالایوردی. صاغ الی قطیغه یرده باغی ساللایوردی. سرجه پارماغیله قیزارمش آلنی قاشیدی. آزادینی بولش کی غرورلانا رق باشلادی:

— شونی بونی بیلمه، او داهیانه ترکیب وصفیلر، آلت لسانمزک لایقنا برر کنجینه عرفانی اولمشدر. ذهن ملینک او متین مسند ترقیسی هب وصف ترکییلردر. صاغده، سولده، آردده، اوگده نرهد بولورساق بو تروتلری قبولله میلز.

بیقلری قیریق، بانطالونی اوتوسز، یاقالنی یوموشاق کنج محرر (...). بکده آیاغه قالقدی. کاغد قابلی دیوارده کولگه سنه باقارق یوردی. رافلرینی جلدلرینک آغزلانی اکمش بر کتبخانه نوگنده طوردی. اثر اسملری اوقور کی طالعینلاشدی. سوگره، آلری جینده، جواب وردی:

— ایشته محترم بیگم، سزگله آکلاشماز امکانی اولمایان نقطه بو! سز بر درویش زندلیکه، بر درویش آلدیرمامازلیقه لسان درگاهنک قابوسنه اوران هر یگی مریده «ایوالله» دیورسگز. حتی یانندن گچنلری ده چاغیرییورسگز! بن تیتیز بر او صاحبی کی طایمادقلر اوطه مده بر یوق دیورم!

— رشته مناقشه گزی آلوده تغلیط ایتمه یك! نارحقیقت رماد تشیه ایله اورتولوب اطفاییده مزکه... حدود لسانمز. تجاوزلرینی مساحه ایله قبول ایدوب حوزه ادبیاتمز. گیر گیرمز رجه بند اسارت ایتدیکمز بو کلمات و ترکیبات، لهجه عثمانیه آرمی رونق بخش اولمشدر؟ هله شویله مثبت بر قفا ایله دوشونک باقایم!

— آره مزده فرق بو دکلی ذاتا؟ سز اسیر ایتدک خولیاسیله آوونیورسگز! بنده اسیر اولدیگز دیه تلاشه دوشیورم.

— یووق ، اویله دکل ، اقدام ، اویله دکل... مسروداتم غایت طبعی، غایت صریح بر حادثه اجتماعیه محصله سیدر، عفو ایدرسکیز، بر صبی بی لغات دورخی لهجه من عصرلردن بری گپیرمشدر. اونک یوما فیوما انبساط ایدن دماغ شبانه دها فسیح بر توده معلومات ایجاب ایدردی. ایشته اونک ایچوندیرکه انسال متقدمه بشریه سائقه احتیاج ایله نصل نحری اختراعاته سالک اوللهسه، ایلک شعرا و ادبامزده اویله جه بزله زنگینلرک آرادیلر، وشبهه ایتهمیک، اونلرک سایه کشفیاتنده درکه دماغ مسهوف ملت استراحت ایدیور.

هم بر قاعده کلیه دگمیدر؟ قدرت آهنکی، قدرت صنعتی، قدرت افاده سی دها فضله اولان بر لسان، فقرالدیه بیانه مبتلا دیکر بر لسان بر نقصانه اظهار ظفراید. اوت، بزن ملته عربدن، عجمدن تلقیح ایندیگمز کلمات و ترکیبات قوتیله درکه بر ذروه تمدن لسانه عروج ایده بیله جک قوتی ادامه ایده بیلدک! شمدی شو کلمات و توصیفاتی آتیک؛ پرده لری، نابلولری، خلاصه کلام بالجمله مزیناتی سرقت اولونمش بر بنای خراب قارشیسنده لال حیرت، لال اسف قالیرسکیز!

بش یوز شو قدر سندن بریدر مینه لی، موزائیکی برر مینیاتور کبی موشکافانه بر سمیه ایشله نه کلمش اولان لسانی، بر قاج تبیل تتبع خاطری ایچون بوتون او تروندن تجرید ایده مه یز. هله صوگ زمره ادبک اقدام طاقت بر اندازانه سی نتیجه سنده بوس بوتون کسب صباحت ایدن لسان، یخود بر شرزمه قلبیله نک لرزشدار تردد ادعاری یولنه هیچ فدا ایدیلر می یا! عادتاً جنت آلود بر جرآنله حال ادبیاتی بوتون ماضی پروقاردن چکوب قوپارمق ایستورسکیز! بوکا نه بن، نه وجدان اترک، حتی نه ده سزک شو عصیانکار قلبکیز راضی اولور!

— نه تحفدر، انسانلر بشقه لرنده چکمه دکاری شیلری کندیلری یا پنجه فرق ایتزلر! سز بگا دمن «حقیقتی تشبیهلرله بوغما» دیوردیگیز. دیمک کندیکیز اونی بر مدافعه، بر تفوق سلاحی کبی قوللانا جمشسکیز!

بن سزه عربجه، عجمجه کلملری باشند باشه طوتوب فیلاتمالی یز دیمه دم که! هم بز ساده لگی، عربی فارسی کلملری از برلیه مدیکمزدن ایسته میورده دگلر! بو طبعییک و صنعیک مسئله سی در! پنجه عربی، فارسی کلملرله، باخصوص او کلملرک قاعده لرله وجوده کتیره بیلدیگمز اعاری زنگینلرک کندیگمز کوزیله باقاماز! دنیاده تورکجه دن بشقه هانگی مدنی لسان بیلیورسکیز که صرفنده اجنبی بر ملتک قاعده لری کوک سالمش اولسون. مثلاً فرانسزلر یونانجه دن، لاتینجه دن، عربجه دن، اسپانیولجه دن، آلمانجه دن کله آلیرلر، فرانسزلر لاشدیریرلر: الکثول، آقول اولور، الجبر، آله بر اولور، الغزال، لاغازل اولور، قیص، قامیزول، شومیز دها بیلمه نه، بیلمه نه اولور. maximum، minimum کبی لاتینجه دن آتوبده ینه لاتینجه کبی تلفظ اولونانلر آتیقه توغندن نادرر. هله جملرند maxima، minima قوللانلق عادتی قالدیرلشدر. بر قاج اسکیک مفتونی فرانسز مستتا. بوگون کیمسه sénatorium ک جمعنه sénatoria دیمه ز. sin qua non فلان کبی ترکیلرده نهایت محدود، معین معالرده قوللانیلان برر قالب کبی قالمشدر و بونلرک عددی، شو بیلدیگمز یگرمی

بش غروشلق لاروس قاموسی یوقی ، اونک بنبه صحیفه لرندە کی ایکی اوج یوزی کجمنه ز. اوتە کیلر سوفیکس وبره فیکسلره فرانسزلاشمشدر. ایجه آمین دگلم اما منطقیمه استناد ایدە رک ایلری سوره بیلیرم که اک عنعنه مراقلیسی اولان انگلیزلر بیلە لسانلرندن یاهانجیلقلری قوممنه جالیشیورلر . هله آلمانلر، اوو، اونلر محقق. اون طوقوزنجی عصرک اورطه لرینه طوغری آلمانیا ده اویله رجریان واردی که مثلا لوقال آنجایگر کی فلان بعض غزتلر هر اجنبی لغتک آلمانجه سی بولوب اثبات ایدە نه قە باشه اوج مارق تادیه ایدیوردی.

بو تمثیل قاعده سی سز، بنده طبیعی برسوقله تطبیق ایدە رز. هیچ بر تورک بیاته، بییه؛ تفتنه، دانتهل؛ پاندیسپانیایه، بنده سپانی، ایستیا طوره، نەستی ماتور دیمه ز. قاشمیرده قوس دیمه یز، قاشمه ردیقوز دیرز.

اخذ واعطانی، آفصواتا شکلنه قورز. سبزه وات یرینه زرزه وات دیرز، اویله دگلمی؛ شو حالده بز بیلیم قاج عصردر ملتک روحنه صیغما یان، شیلری زورله صوغقه جالشمشز. سلیقه من اوزرندە جبرلر، تحکملر یا بغمه قالششمشز.

هله ادبیات لسانمز، هله ادبیات لسانمز او بوتون ملی ذوقلره، ملی تمایللره کوز یومش. لسانمز ایچنده اجنبی ترکیلر، اجنبی تلفظلر ملیت علیهنه بویون برر اور اولش. اجنبی لغتلر، اجنبی ادبیات شکلری تورک ذوقک، تورک صنعتک ملی بر صورتده آچیلما سنه آنکل اولشلر.

بن دها ایلری کیدە رک دیه جگم که ذوق وسویه اعتباریله بو قدر آشاغی دوشمنه مز، هب لسانمز وموضوعلریز روحزدن آلمادیفی، هب اجنبی اقلیملرندن تقلید ایدلدیکی ایچون اولدی. اسکی دیوانلری یوقلایک: تورک تشبیه واستعاره لری عجم تشبیه واستعاره لرینه بگزه ر، تورک سباسی، عجم سباسنه، تورک شهری عجم شهرینه، تورک الهامی عجم الهامنه بگزه ر. اوج دورت یوز سنه ک ملی بر حیات، اوحیاتک، صمیمی وروحي معکسلری هب بر تسبب یوزندن گومولوب کینمشدر. هر ملت ماضیسی آراشدیردینی زمان اوراده وارلغک تملنی بولور. بز آرادیمز وقت کندی طوبراغمزده بشقه لرینی کوریورز. اونک ایچوندەر که اسکیلره ملی دوشونجه یه اهمیت ویرمه مش نظریله باقبورز.

مثلا فرانسز ادبیاتک اون یدنجی عصرینی اوقویک :

او عصرده کی فرانسز روحنی، احتراصلری، تمایللری، ذوقلری، عنعنلری، امیدلری، غایه لرینی، دماغلری بولور، آکلار سکز.

اون سکزنجی عصرک اون یدنجی عصردن نصل ونیچون دوغدیفی، نه صورتله دیکشیدیکنی، اختلاله دوغری نصل یورودیکنی، فکری ویا بس اون سکزنجی عصردن حساس ومرضی اون طوقوزنجی عصرک نصل فیشقیردینی کوررسکز. بر ادبیات که منسوب اولدینی ملتک حیاتیدر، بئلکیدر.

فقط بزده اویله میدر؟ فضولینک شکایتنامه سی، نفعتک بر قاج محبویه وقصیده سی، ندیم دیوانی ده اولماسه او دورلره عاند همان هیچ بر وثیقه مز بولونما یاجق. بو صایدقلمده نه قدر اکسک!

آه عربجه دن، عجمجه دن تورک روحنک، تورک لساننک قازاندينی زنکینک!

تورکجه نك ساده صرفه هب بو قاعده لر جملیت صوقاشمیدر لر؟ «طرفین زوجین»، «دولت حاقدین»، «افاده تشویقیه»، «تفیض ملی»، «تغیبات الهامات»: رجان ایدرم، بزه هدیہ ایدیلن مجوهر لر بونلرمیدر؟ بزه تأنیث وارمیدر؟ صفتلر مزده جمع وارمیدر؟ بزه مؤنثلک، مذکرلک وارمیدر؟ بو سوک کله بوتون اوطنه نك جدیتی صاردی. هرکس کولوشدی: «خایر، تورکجه ملکدر»، تورکجه ملکدر» دیدیلر. یگی لسان مدافعی قیپ قرمزی، دوام ایتدی:

حتی بورزالت اوراده لری بولیدی که دها برچاریک عصر اول ابوالضیا توفیق مرحوم زواللی یورکجه یرینه کوره اسره لی، یرینه کوره اوستونلی و اوتره لی، یرینه کوره حرف تعریفلی اسم فاعللر، اسم مفعوللر صوقغه قالدشدی ایدی.

ایشته بک افسدی، بوگون حقسنراق دیدیگنیز حرکت هب عصرلردن بری سوروکله نه سوروکله نه ییغیلان غیر طبیعیلرک مشروع وطیعی بر عکس العملیدر.

مع مافیه سزلر اسکیلرکله او قدر آیشمشسگنیز که، شمعی اونلردن آیریلق زور کلیور. اعتراف ایدرم، سزگی ده جدی بر تربیه محصولیدر؛ فقط باشلانغی یا گلش طوتولش بر تربیه محصولی. اولجده سویلوردیغیز آ، گرچه او کلمه لر اصلاً بیانجیدر، فقط بزم اولمشدر. چونکه بز بونلری جوق برده عربک و عجمک قوللاندينی معنادن بشقه معناده قوللانمشز. اونلره کندی بیلگمزی و یرمشز. بوسوزگن حقسنر دگل، وجوق شکر که هیچ اولمازسه او قدر بر استقلالیت محافظه ایده بیلمشز. فقط بوده بزی ینه اونلر حسابنه چالشمش اولق شائبه سندن قورتاراماز.

سزه سویله یم؟ بو عجم و عرب کله لرینک و یردکاری آهنگلرکله آلدانق، لسانمزی صرف بونلره زنکینشدیردک خولیا سینه قایلیمق، حسین بکک بویون باغی، احمد بکک پیرلانطه ایگنه سی، رمزی بک اقدینک بونزورینی قوللانوب بنده شیق وزنکیم دیه اوگونمکه بکیزه ر.

ادبیاتمیز تورک ادبیاتی دگل، ایران ادبیاتنک تورکیه شعبه سی. هله شناسیدن اولکی ادبیات!

— اووح یاربی! بوتون اسلاف معظمه نك ارواح مقدسه سی، عظام رمیمی شوآنده بوتقوها تگزه قادشی عصیان و تفرتله ایگله مکده در. عوام فریبانه در اما اولسون: بسله قارغایی اوپسون گوزیگی! دیمشز. بوتون اسلاف جالیشسین جا بالاسین، غدای دماغ ملت احضار ایتسین، سوگره بر قاج سبکمزق بو اوج لسان شیرینک فیوضات حیات بخشاشنی جامع عصاره یی هضم ایده مه ین بر قاج صیصقه نك مهجور التفاتی اولسون!..

آبول، بزه التزامکار تجدیددک. هم سزلردن جوق اول! سزلر دها بطن مادرده حتی بر نطفه دگلکن بزم ایچمزدن بعضی گنجلر باربار باغیر بیورلردی که اسکیلر ناکافیدر، سونو کدر، دامارلرنده اثر حیات یوقدر. مجرای ادبیات دگیشمه لیدر.

بوئنگ اوزرینه سزگکندن بیک کره دها مشر بر حرکت ادبیه وجودپذیر اولدی.

بزمده علقمیز ایرمه ز دگل: سویله برماخی! ادبیاتمزی پیش نظر گره وضع ایدک: عثمان زماننده ایشه فارسيله، اما منحصر آ فارسيله باشلا یوروز، بالاخره تورکجه یواش یواش گیریور. فضولی آذری

لهجه سيله ترنم روح ایدیور. دیوانشک بریرنده تورکجه نك قدر تسزلگنه تلف ایدیور.
باقيله استانبول لسانی کنديخی گوسته ریور، نديمك ورودی افاده و روح اعتباريله ادبیاتی دها
برلله شد ریور.

شیخ غالب سادہ گئی یہ طوغری اُمکہ یور . وقتا کہ شناسی یگیلکٹ علم جہادی کشاد ایلہ یور ،
کالار ، حامدلر ، اکرملر ، سزائیلر ، همان آرقہ سندن ، منسوبیتیلہ الی الابد افتخار ایتدیکم نسلمز
یتیشیور . شمدی ، دکل فضولیلہ بزم آرمزی ، حتی حامدلہ فکرتک آرمسنی مساحہ ایتہ گز
نعب بخش مسافہ لر بولہ جقسکز . فرنک ادبیاتنک دمین مداخلفی ایدیور دیگر ایتہ بکم بودہ سزک
معدوم فرض ایلہ دیگکز ، یاخود سزک عمای دماغیگزہ مستور قالان بزم حرکت ادبیہ مز .

دیدم ایشته ، بزده منسوبین تجدددك . اما سزله كې ماضی بی تلعین ایدن دكل ، دانما یاد اعاطمه
حرمت ایدن ، اونلری برر موجودیت ابدزنده تلقی ایلین منسوبین تجدددك . تاریخ ادبیاتمزده ،
فکر قاصرانه مه قالیرسه حتی صحایف گزیده بولونلرله لکه دار ایدلمه ملی در ... تاریخ ادبیاتمزده
بزی تعقیب ایدن دور ادینك آدی « شیاریقلر ، جیلقلر ، جدیتی تزییف ایدلر دوری » اولاجق .
— مسئله او دكلمی ذاتاً ! ترقی سزه گلنجه مشروع ، سزی گزیده برافقه باشلاجه غیرطبیعی ،
ده زده نره ، فالان !

جانم ، بزمه نيچون برر خان ، برر جلاد نظريله باقارسىز . ياشايان برملتك قونوشولان لسانى
 اُلبت فعاليت حالنده در : يورور ، بويور ، كنيشلەر ، كوزلله شير ، شيقلانير .
 فقط لسانك ، باخصوص ادبياتك اوصاف ميمزه سنه باقك : روحدن قويمه برشى دكل ، جملى بر
 حالت روحيه وار . قاچ يوز سنه در هب بو ، حكمنى سورمش . مثلا فرانسى ادبياتنه هائلەر ، مضحكه لر
 رومانلر ، مزاحلر ، تفكرلر ، تصورلر ، تحكيهلر گيردكن وبو اصوللر هرگون لسانى دكشديره رك
 نقطه نظرى تكميله يه رك ، يگى يگى شعبه لره آيريلوب متنوع بر حال آليركن بزمه حالا مهود قصيده لر ،
 ايچلر نده طويولمادن يازيلش ، قويه ايدلش تحسسلر ، تخیللر واردى . هب بودارچنبرك ايچنده طولاشدىق ،
 طولاشدىق . روحى تخیللر ، قلبى سسلر ، خيالى وسعتلر يايانچىمىز يرده نظيره لر سويله دك ، قطعه سىز
 قصيده لر ، غزللر ايچون بين پاتلاشدىق . هر مصرعا عدن برتارىخ چيقاق ديه معنائى ، ارتباطى محو
 ايتدك . مصراعلر يايىدىق كه كلمه لرى طوغرى او قوندىنى وقت معنا چيقمايور ، فقط او كدن كلى كلمه نك
 صوك حرفى ايكنجى كلمه نك باشنه قورساكىز معنا آكلاشيليور . بونلر حقّه بازلق ، كوز بوبايچىلق
 دكل ده نه در !

شناسیدن سوگړه ادبیات دها حیاتی، تحلیلی و ترکیبی بر شکل آلدی . هله فکر تلو ، خاله خیالو ،
جنابلر کلدکدن سوگړه مهم ترقی آدیملری آتیلش اولدی .

فقط حقیقه دوشونه جك اولورسه گز بوکونه قدرهان همزده موجود اولان ذهنیت اسکی ذهیتدر .
یعنی روح اعتباریله فلان براز یگنلک کیردیه بیه کلهر حالا اسکی او یغونسزلقلرینی محافظه ایتدی .
بو، اون دردنجی عصر هجریده یاشایان برآدمک اوتنجی عصرده کی یگیجری قیافیه طولاشمانه ،
کندینه اثواب اولارق بو قیافتی یاقیشدیرماسنه بگزرر . مادام موضوعده تجدد اولدی ، شکلهده

اولق لازمدی . اولمادی دگل، فقط دیدیکم کی هب اسکی ، غیر طبیعی ذهیت اوزرینه .
فقط . . . شی . . .

— گیریز !

قابو آچیلدی . سیاه روپاسی اوزرینه بیاض گوکسلک کچیرمش روم خدمتی پارلاق معدنی بر
ساور کتیردی . آرقه سنده کوچرک بر آناتولی قیزی قنجانلری طاشیوردی .
صیحاق و طاتلی چایک آرتق شو اوزون مناقشه پی کسه جگی امید ایدیلوردی . ایچمزدن بری
رجا ایتدی :

— واز گچیک اه عشقنه ، یوقارده خانم افندیلر یزار اولدی . اوپله باغیرییورسکیز که سوقاغک
یولجیلری بوأوده میراث غوغاسی اولیور صانه جقلر .
بر دیگرى سوزه قاریشدی :

بودبیات مسئلهلری چوراق شیلردر . بریرده ادبیاتمزک لافی آچیلدی بی نیم خیالده گوزمک
نؤگنه دیکیلر : قوس قوجه برصالون قارشیلقلی ایکی آینه . اورتیه سنده صرت صرتیه ویرمش ایکی
آدم . ایکیسی ده کندی آینه سنک ایچنده کندی خیالنه سویله یور . ایکیسی ده کندی کندی طرفدار
کندی کندی حیران اولیور . قابوی آچانلر ایکیز برکورو لقی طویورلر . فقط واضح بر شی
آکلاشیلما یور . شونلر انصاف ایدوبده یوز یوزه گلسلر اولمازمی ؟
بوتشیه چوق گولوشدک .
بر او چنجه ذاتده :

— هله شوزمانده ، دیدی . transition دوره سنده می یز ، نه یز ؟ هر طرفده مدھش برعالم دارلق .
اوجاقلرده بو ، قونفرانسلرده بو ، دارالفنونلرده بو ، مجموعه لرده بو ، خصوصی مصاحبه لرده بو ،
رؤیاده بوغالبا .

جلال نوری یه ، احمد راسمه وارنجه یه قادار هر یازی یازان چالا قلم بربرینه اوروشدیرییور .
بونک سوکئی کلمه یه جکمی عجبا ؟

هرکس صوصدی . سکوتی یالکز ، اشتها ایله ایچیلین مایملرک شاپیرتیلی سسی اخلال ایدیوردی .
کندی کندیمه : آرتق بوراده قالدیلر ، دییوردم .

فقط ایچمندن ده دوام ایتهلرینی آرزو ایدیوردم که کنج محرر بگا دوندی :

جای بودوملری آراسنده نسبتاً ضعیف بر سسله ، گویا صرف بگا خطاب ایدر کی سویله دی :

— منطق اکیسلگی جانم : هر ب چاوش کلمه سنی آیر ، شیاویش یاپار ، قاروس کلمه سنی قواریس .

صورتنده جملندیرر . بو مشروع کورولور . عربک تمثیلی قدرتنه مفتون اولورز . « فردوسی شهنام

سنی یازارکن هیچ بر عرب کلمه سی قولانماقمه جهد ایتمش وموفق اولمش . نه گوزل شی ! » ديه مدح

ایدرلر ، تقدیر ایدرلر . فقط بز بونی لسانم زده یایمق ایسته نیجه عنعنه شکستلکه ، عرفان کریزلکه ، ده

بیلمه نه یله ، حتی صویسزقله اتهام اولونورز . امان اللهم نه تناقض ! ..

وصف ترکیلرک دوستی کندنی طوئامادی :

— سزک دیلگرده فارس قدر صاحب یسار اولسونده او وقت ایسته دیگیزی یایک . دها
یک کنجسگر . قانکز قاینابور . صاغیزی سولگری دوشونمه دن فکر صاووریورسگر . قارشیگزمده که
سوز سویله مک فرصتی سیله اعطا ایتیمورسگر . بر پارچه اول «بز فرانسزلر» و «عربلر کی سوفیکسیر»
بره فیکسیر علاوه سیله کلمات اجنبیه یی تورکجه لشدیرمه یورز . بیوریوردیگیز . لکن ، دوشونکه که اوله سی
بزده یایمشز «اسمر» عربجه ایکن «اسمر لشمک» طرزنده تورکجه لشدیرمشز . «حرص» دن «حرص لشمق» ده
اوله . «جان» اسم فارسیسی «جانلاشمق» طرزنده تورکجه مزه یکمشدر . «پاره» دن «پارالامق» ، «پارالامق»
«پارالامق» کی نیجه نیجه فعللر یایمشز .

— یک اعلاء بزمده اعتراضز بویله لرینه دگل که ... بر تعبیرک تورکجه سی طوروب طورورکن
مطلقا معلومات کویستمک سودا سیله عربجه و یا عجمجه سی قوللانمقده کی منطقسزلنه !
مثلا ، اویوشمق ، اوزلاشمق ، آره لرینی بولمق وارکن «تألیف بین ایتک» ، قارنی جوق آجیق ،
یا خود ساده جه جوق آجیق دینه بیلیرکن «برجوع شدید و یا اشد حس ایتک» ، کورولتی ایتک
یرینه «لوله ساز اولمق ، و یا مشاققه ایلک» ، آلمانلر ، ماجارلر ، بولغارلر کی بر جوق ملتر ملی لهجه لرینی
زنگینه لشدیرمک ایچون قافا یوریور ، تعبیر ایجادینه قدر وادیورده بز نیچون کندیمزده وار اولان
کله لری بکنمه یورز ، یرلرینه بشقه شیئرلر قویورز . مادام کله لر فکرلرک بر اشارتیدر ، و مادام که بر
فکر تورکجه کله لره سویله نه بیلیر ، خایر ، نه دن الهامی ، روحنی زورلایوب اجنبی لغتلر طولدورمالی ؟
— آبی ، لکن سزلسانی عادتاً صاج قیران خسته لغنه اوغرامش آدمه دوندوریورسگر . او حالفه
لسانده موجود سیدونیملرده و داء ایتلی .

شمعی کونش ، مهر ، شمس ، آفتاب ، یا خود ، جوجوق ، طفل ، صبی . بونلر لسان عثمانی یی اغنا ایدن
شیئرلردن دکلیدر ؟ هانگی بر لسان دیگرده بو مرتبه برکت موجوددر ؟
دکتر ، بحر ، دریا بر اثر ادبینک محائف کزیننی ألوان متنوعه سیله ششمه دار رجحان ایدمک
یسار ملیدندر .

خاطر یگیز ایچون بونلردن ده می کفید ایدم ؟

آرتق سز نیم لسانمی ایسته دیگیز قدر تحدید قالدیشک ! بو گونه قدر هر فکر وحس و خیالی
تبلیغه مقتدر اولمش لسانی ، از سرنو بر شو ره زارده می ارجاع ایدمکسگر . «ذهی تصور باطل»
سویله نیک باقلم .

آب پا که وقوقه قوربنه دن نه ضرر !

— کستاخلقمی عفویگیزله قارشیلایک ! (قهقهه ایله گولدی) صایدیگیز بیجمده سینونیملر اوله جفته ،
اولماز اولایدیلر ! فرانسزلر کونشه یالکز «soleil» ، دکزه یالکز «mer» دیرلر . بونکله برابر لسانلری
هیچده فقیر دوشمه مشدر . بالعکس پارسی بر فرانسز جوجوغی دکز کله سی نوکره ندیکی وقت دکز
فکرینه ده صاحب اولور ، دکزی کورمه دیکی حالفه بیله . «مادام دورا تیزبون» ک شمرنده ده اوکله یی

بولور. ایلریده «ریشپن» دمه اونی اوقویه جقدر. «ده بورد والمور» دمه اونی اوقویا جق. «توغو» دن ده اونی ایشیده جک، «روسو» دمه اونی بولا جق، «راسین» ده، «لا فونته» دمه او گاراست گله جک. حالبوکه بر زواللی استانبول چو جی دگزی طوغار طوغماز کورر، دگزر کله سی ایلاک تلفظ ایتدیگی ساده گله لر دن بریدر. اونک طالفه لر یی، حاره لر یی، رنک لر یی هر کون سیرایدن طورر. بویله ایکن سلطانینک سکزنجی صنفده «دریای خروشان»، «بحر متلاطم»، «آب کبود»، «ماء متموج» ترکیلر دن هیچ بر شی آ گلامایا جق. مولیه رک «سغاناره لی» کبی شاشوب قالا جق. بو ترکیلرک آره لر نده اوافا جق بر نکته، بر معافرقی اولسه ده اونی بز آ گلامایا ز، حتی یازانلر منر بیله. چونکه بو ترکیلرک قلبی، تحلیل بر ماهیتی یوقدر.

— بیتدی —

.۱.

بیرلک ختایه

بابر خان

محرری: فلور آناستیل

مترجمی: ضالره اربیب

باشی ییل ۳ - جلد ۶ - صانی ۹ ده در

بر قاچ کون صو کرا شیبانیدن جسور دشمنه بر ایکنجی تکلیف داها کلدی. بابر مغلوب اولدیغی اعتراف ایدمه رسه قادینلرک کیتمه سنه مساعده ایدمه جکفی وعد ایدیوردی. متبادیاً مذا کره، مذا کره و کیم ییلر نه کیزلی وعدلر، نه معصوم یالانلر بابرک قلبی آلت اوست ایدن حرکتلر دن صو کرا برهقه لاق بیله یاشاته بیله جک ارزاق ده قالمادیغی کورد کدن صو کرا عالمه سنک و کندینک حیاتی و حریتی مقابله شه ری تسلیمه قرار و بردی. آنه سی، بویوک آنه سی، قیز قرده شی بو اوچی حریقته اشترک ایتمه لر ی مشروطدی. دیکر لر ی آتلی وارسه کیده جککر، یوقسه بر ضرره اوغرامامق شرطیله قالا جقلردی. بویوک ننه احسان الدوله کیتمکدن استکاف ایتدی. کونلرجه آت اوستنده دیکلمک ایچون فضله اختیاردی. قورقما یوردی. کنج و کوزل ایکن اوچ دفعه دشمن الینه دوشمش، کندینه ضرر گله مشدی. بر دفعه سنده تعرضه اوغرامش اونک ده نتیجه سی بابر آ کلامشدی. شیمدی اختیار و شایان آرزو اولمادیغی ایچون کریده قالا جق بلکه ده شیبانی یه فکری سی سویله یه جکدی. آتی کوزل و کنج اولان کوکلتاشه ترک ایدمه یوردی. ارکالر ی اغوا آتیه معروض ایتک هر حالده ایی بر حرکت دکلدی. بلکه الکسوکلی سود قرده شی برابر ایستردی. هر حالده تهله که زمانلرنده اعتماد ایدیله جک بر قادین فضله اولماسی لازمدی.

اختیار قادین بونلری سوبلرکن، کنج قیزک پارمقلری دمیقدر سرت وقوی آلریله طوتارکن عینی زمانده تماشنده بر نوازش یموشاقلنی واردی. الکسوکلی اکیلدی، اختیار چهره یی دوداقلرندن اوپدی. کیجه یاریسی قرارلاشمش فرار، حاضر لاشدی. قلعه ده کی بر قاچ آت اکرلشمش، دشمن